

241

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

59

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,
QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis quintà
Decembris M. DCC. XLI.

M. MICHAELE PHILIPPO BOUVART,
Doctore Medico, Præsidente.

An optima Arthritis devia epispastica?

I.

MALUM est, veriusne tormentum? *Arthritis*, quo, si dolorum solis expertis credibilem atrocitatem spectes, nullum fœvit inclementius. Nulli contumaciâ, nulli *Paroxysmorum* diuturnitate cedit. Fœminis, nisi quibus menstrua defecerint, ut & adolescentibus fere, ne dicam omnind, incognitum, juvenes nonnunquam, sæpe senes, omnium frequentius viros ita solet adori, ut quod eorum quisque vino, epulis lautioribus, immoderatæ aut præmaturæ veneri, vitæ, post exercitatum, umbratili fuerit deditior, eò in *Arthri* idem prœtorior observetur. Actas inter pocula aut libros noctes punit promiscuè iniqua pariter *quæspatiæ* merces, & meritum heluatiouis flagellum. Natis quoque immerentibus, veluti paternæ intemperantiæ fontibus, se infundit cum semine, iis tunc medicamentis refractaria quibus aliis non placet nescit mansuescere. Ex iis qui enumeratis gerunt aut similes causas, illi præcipuè *Arthritis* dem timeant qui sunt virili etate, staturâ proceram inter & humilem mediâ, habitu carneo, molli, humido, sanguineo, facie floridâ, cute præ cæteris meabili. Si cibos & fastidire & solitò minus coquere incipiat stomachus, si corpus fatiget gravitas & torpor, sensusque repletionis & anxietatis circa præcordia percipiatur, qualis *Hypochondriacos* vexare solet, morbum non longè abesse putent, jam jam verò insitare, si cum rigore horror, dein febricula accesserint. Tum primum alterutrius manus vel pedis, cubitorum aut genuum rariis articulos, sæpissimè pedis pollicem, initio tolerabilis dolor invadit, mox eò usque invalescens, ut animosissimus quisque ejulatum, mansuetissimus iram non contineat. Pats interim affecta rubet caletque, superposita cutis intumescit, atque ita tenditur, ut, deletis naturalibus rugis, oppositam lucem ad spectantium oculos reflectat. Non unus omnibus cruciatus. Hic ossa prælo sibi constringit, ille repetitis mallei ictibus conteri queritur, alius, veluti ferro candente foderentur, dolet, nec deest qui *Periosteum* cerebro morsu sibi distraxi exclamet. Accedit malorum cumulus summa quietis, in quâ tamen nonnihil levaminis sperare possent, impatientia. Nullus quippe, situm crebrò, dum commodiorem queritant, mutantibus, molestior est quàm præsens. Agrâ igitur partem tum stragulis, tum circumjectis corporibus, inter tantam jactationem, allisâ, dolorem quàm graviter intendi debere existimabis, vel levi mollioris plumæ contactu irritabilem? Eiusdem fœvitæ est, donec tam per eam quâ articulus tegitur cutem, quàm per cætera corporis cribra jam subacta morbi materies excerni coeperit. Tumorem tunc vel intra paucos dies subsidere videas, vel in *adema* facessere nec citò, nec facili discutiendum. Remissior in dies factus ultimo loco recedat dolor, nisi diu mansutam post se traheret affecti membri infirmitatem. Sunt quibus in mensem unum aut alterum ducet *Paroxysmus*, sunt quibus non ultra primam aut secundam *hebdomadam* excurrat. Alios biennio aut triennio semel, alios bis, ter, quaterve singulis annis insultat. Cæterùm, iis quos sæpius *Arthritis* afflixit articulis, salina & terrea materies *morbus*, a fœx, ut quæ crassior per cutis spiracula diffusi non poterit, ita concrevit & congeritur, ut, ruptâ tandem cute, hiant articulo-rum juncturæ, siphosque cretaceos eruant. Hunc in suis exacerbationibus tamdiu tenet ordinem *Arthritis*, quamdiu nec rerum nonnaturalium, nec perverso medicaminum usu interrumpit.

A

dur. In alterutro autem horum si quid peccetur, hostem, solis prius ponticis immorantem, urbe potiri videas; pro osium juncturis viscera aff. stabit malignus humor, cuius vim non alia tutius ratione possis eludere, quam si ipsum ad eam, unde decessit, sedem revocaveris.

I I.

CONSTANTE & certo *Paroxysmorum* recursu *Arthritici* miserimæ, quæ frouneur, vitæ usuram redimunt. Nisi stato tempore suas morbus periodos abfolverit, qui in articulis criticæ, ut ita dicam, depelli solitus tranquillitati solam & valetudini poverat humor. Jam nunc in partes nobiliores conversus ipsi vitæ infidiatur. Pravam ejus indolem ex præternaturali sanguinis lentore & crassitie pendere cognoscat qui ad morbi causas respexerit. Ut ingluvie, *Spiritusorum* liquorum abusu & segnitie sanguinem densari & spissescere planum est, sic idem ipsi à veneris & vigiliatum excessu contingere nec dubium. Hunc lentorem, ex eo etiam, nec ineptè quidem, argueres quod nemo sit, asserente Stahljo, *Arthriticus* qui *Hemorrhoides* aut si *Hæmorrhoidum* molimina non fuerit perpellus. Secreti ex tali sanguine liquores nec mire si acrimoniam contrahant. Saliū enim, quæ sanguini innatant spicula, ideo acris acerbisque pungere æquum est, quia parciore vehiculo diluuntur. Corruptum duplici hoc vitio serum, ut à copiâ molestem esse corperit, natura per *Lymphaticas*, quas circa juncturas officium maxime disperi credibile est, arterias, deponit ad articulos. Ligamentis & tendonibus vestitur exquirit quidem sensus, sed eo constantibus robore quod falsi simul & spissi humoris impetum sustineat. Ibi, tamen non sine maximo dolore, nullo tamen vitæ periculo residet. Sic plurimis in morbis viscerum incolunitati natura prospicit, dum nocituros humores variis, quas eam in finem elegit, officinis elaborat, nunc maturius, nunc tardius excernendos. Præstantissimi operis tot habebis exempla, quot *Variculis* pustulis, *Epidemicas* febres *Phlyctenas*, pestilentes *Bubones* judicatas observaveris. Est tamen ubi præpostero remediorum, rerumve nonnaturalium usu, à proposito deterreatur. Est ubi vincatur copiâ aut malignitate humoris, qui, si ad exteriora nequeat propelli, vel jam propulsus retrovertatur, discrimen visceribus inferet, ex eâ cujus sunt ad vitam utilitate, & librarum teneritate æstimandum. Si confertim & subitè fecerit impetum, ægrum largâ puris collectione, aut gangrænâ suffocabit; si partim & lente refluxerit, eundem obstruētis, vel liquatis ulcerosâ tæbe visceribus, conficiet. Utrumque in *Variculis* experietur. Tunc, vel imperfectè erumpentibus, vel ante maturationem suppressis. Non minore periculo in interiora forberur, vel retinetur *Arthriticus* humor. Eum nobilioribus sedibus infusum alterantibus emendare, evacuantibus educere nec satis tutò, nec citò possis. Alterutrum si tentes, nihil ferè plus proficiat ac si refluxum in sanguinem *Variorum* materiam aliorum detorqueas, aut alibi, quam à naturâ destinatum est, maturare suscipias. Huic serum *Arthritidis* humorem coquendum excernendumque melius commiseris. Cum verò neurri præstando paria sint, propter naturam imbecillitatem, viscera, superest, quod ipsa natura monstrat, iter teneas. Quo in locum opus perficere amet tutòque possit ipsa luculenter indicat, dum, quotiescunque sui juris est, insensum sibi materiem tam remotè à partibus nobilioribus deponit, ut manum pedumve, imò digitorum potius, quam genuum aut cubitorum, articulos affectet, suumque illic opus non unquam infelicitèr abfolvat.

I I I.

EX *arthritidis* anomalis morbos videas nasci, quorum varietatem numerumque stupeas. Proreha quempiam non malè dices, tot se modis figurisque vertere amar. Multiplices ipsius dolos comprehendere non inexercitata calliditas est; nisi forè, medium inter *paroxysmi* fervorem, dimisso quem occupabat articulo, in viscus aliquod involet, cujus subita oppressio, repentinam membri liberationem excipiens, *metastasm* vel rudiori cuique apertissimè declarat. Sed sæpe fit, ut, quæ antea creberrimas exacerbationes tulerant *arthritici*, eas, nec semel quidem, plurimum annorum decursu, experiantur. Tunc gravissimò aliquo, coque interno, affectu corripuntur, cujus causam adeo *arthritidis* non imputant, ut, longo morbi silentio confisi, eo se plane expeditos arbitrentur. Quicumque igitur *arthriticus*, ab articulari torrura, solitè diutius, fuerit immunis, suspecta sua bona habet. Dolos induciis, non fidè pace fruitur. Diu nunquam (nisi dièrâ conveniente lenitus) quiescit malignus humor, quin tumultus intestinos moveat. Nervorum origini si se infinuaverit, unum modò, modò plures artus motu quandoque & sensu privat; aut quolibet ejusdem generis *ataxiâ* afficit. Alium itaque *arthriticum* linguâ, alium auribus, hunc oculis, illum brachio vel crure, vel ambobus caprum observaveris. Unum videas vertigine, alterum artuum tremoribus, aut *epilepsiâ* tentari. Fuerunt quibus, utroque rene resoltito, urina in sanguinem refusa *leucoplygmatis* induxerit. Nec defuit qui urinx difficultate, suppressione, hæmorrhoidibus, veluri calculo pregnantis, cruciatu laboraret. Repetias tandem qui doloribus & angustia pectoris, diuturnâ rursu, aut contumaci *diarrhœâ*, malè auscultati hæcticâ tæbe consumantur. Nec dum ibi finiuntur crudeles morbi versipellis lusus. Quorum *meninges* aut cerebrum oblidet: eos *apoplexiâ*, *phrenitide*, *letargo* percussos mirabere.

Quorū rēnes occupat eōdem verā *nephritide* detentos putares. Frande non abſimili *peripneumonia*, *pleuritidem*, aut utramque mentiri ſolet. Dolorem quippe lateris & pectoris angulium præ ſe fert, ſpirandi difficultatem, tuſſim vehementem & crebram, quā tamen, vel nihil omnino, vel tenue quid & limpidum excutitur. Ilabatur ſtomacho en angorem, vomitum enormem, *cardiognum*, *ſyncopem*. Intestina occupet, ea diris torminibus diſcruciat, alvo interim nunc tam pertinaciter conſtipatā, ut excrementa ſuſum prodeant, quod volvulo, nunc immoderateſſimè profluente, quod *cholera* ſimiliū. Utrique communia ſingultus, conſulſio, extremorum frigus, pulſus exilitas, intermiſſio. His compluribuſque aliis, quos enarrare ſupervacuum, morbis parum aptam medicinam faceret, qui *ſymptomatum* potiùs rationem haberet quā cauſe. Una eademque eſt omnibus, unā ergo eādemque medendi ratione omnes, quemcumque vultum induerint, oppugnandi. Tota res, uti diximus, in ſero viſceribus inſenſo ad genuinam ſedem, articulos nempe, reſtituendo verſatur. Plurima certè in hanc mentem adhiberi ſolent medicamina, inter quæ potentiora tutioraque *epiſpalticis* nulla reperies.

I V.

EPIſPALTICORUM numero referre licet quæcumque ſale oleoſo turgent, acri, volatili, *uriſoſa*, ut Allium, Sinapi, Euphorbium, Cantharides, Talium *topiſcorum* in fluxionum capitis, oculorum maximè, & *ſoporoſarum* affectionum materie incidendā & avertendā; non inſolentem ſanè potentiam, longè ſollicitiorem promptioremque, in *arthritis*, ex intus corporis penetralibus, ad articulos detorquenda experire. Ut principiis conſtant mirè tenuibus, aduſis, explicabilibus, ita cutis poros facilitè permeant, liquoreſque viſcidos comminuendo diſſolvunt. Si cui igitur parti admoveantur, maior in eā ſier lymphæ fluiditas. Curſu per ſuas venas expeditore regreditur. Inminuto obice, liberius non ſolum, ſed quod etiam *ex phyſice æquum eſt*, copioſius ex adjacentibus arteriis appellet, mox ex remotis, dein ex remotioribus, donec tandem illuc ex univerſo corpore conſtuet. Rem ita ſe habere cognoveris ex perenni, quæ ſit appoſito *epiſpaltico*, ſeri limpidi diſtillatione. Pulmo interim, ventriculus, aut ſi quod aliud viſcus humore *arthritis* obstruat, aliorum directo materie fluxu, tantò leviori materię lymphæ ſibi priùs incumbētis niſum, facilitūque ſe ſe expedit. In illud interea, quemadmodum in totius corpus, deſeretur ſanguis *epiſpaltici* principiis onuſtus, unde attenuando, quo impeditum eſt, humorum remedium inveniet. Quo tutiſſ potentiuſque *arthritis* unde receſſit invites, non parvi reſert cui loco *epiſpalticum* apponas. Si unus tantum quondam articulus deſectus fuerit, cum ideo fatiſus præuleris, quia tritum ſemel veſtigium humor libentiſſ reſeget. Eſt etiam ubi eliger plures quos morbus malè antehac habuerit artus, is, proiit opportuniſſ viſum fuerit, eligatur vel qui recētiore *paroxyſmo*, vel qui viſceri affecto propior, uti manū ſi caput aut pectus, pes verò ſi abdomen ægrotaverit. Favet enim revulſioni vel temporis vel loci proximitas. Cæterum appoſito, quæcumque ſit ejus *energia*, *epiſpaltico*, matcriam *arthritis*, ab interioribus ad exteriora, non inutiliter ſtimulaveris. Eā mente ſollicitiſſimus, cujus fide & authoritate nimium, Muſgravius ex *cardiacis* calidiora exhibere non reformidat. Optimè noſtratis convenire putem ea artonica quæ *naveticorum* quid admixtum habent. Horum ope pacatur dolor, imminuitur *ſpaſmus*, fibres molliſſ oscillant. Illorum verò aſtione ſic roborantur, ut ad corporis habitum inſenſum ſibi humorem propellant, quem interim, ad eam ubi ſiguit partem, *ſnaſipſimo* evocat & dirigit. Quomodo de hujus Medicinæ efficacità dubites, hore momento cutis cum rubedine inflatur, dolent-oſium juncturæ; quid plura? Relicto, quo detinebatur, viſcere *arthritis* ad nativam ſedem tranſvolat. Propè deſperatorum ægrotum, hanc Medicinā reſtitutorum, haud quidem pauca numero hiſtoriæ apud laudatum Anglum ſectū digniſſimæ. Nonnulliſſ & nos memorare poſſemus quarum que ſequitur ultimum aſſertioni noſtræ pondus imponat. *Sepuagennarius* quidam, quam olim ut ſev-iſſimam, ſic frequentiſſimam paſſus erat *chiragram*, toto quadriennio ne ſenſit quidem. Ei graviſſimo pectoris affectu de repente correpto adſuimus. Tuſſis erat ſerè continuæ, vehemens, ſicca, *ſingultuoſa*, vox præpedita, interciſa, pulſus parvus, vix micans, convulſivus, intermitens, extrema frigida. Poſt largam Theriacæ doſim, appoſuit ſtatim carpo, nodis *arthritis* deſormato, *cataplaſma* ex Allio & Sinapi. Nec mora, intumuit manus, rubuit cum dolore immat, *arthritis*. Pectus ex eo planè liberum, pulſus ad naturalem reduciſus, *Cataplaſmate*, juſſu citiſſ, propter doloris impatientiam, ſubſtato, dedolere manus, ſacceſcere; pectus nec levioribus, nec paucioribus quam antea divexari lymphomat, quæ, repoſito *ſnaſipſimo*, quā ratione ruſus doluit intumuique manus, receſſere.

V.

ERUNT forteſſe qui tam repentinas *metaſtaſes* tenuiſſimi potiùs mobiliſſimæ, quā crassi pigrique humoris eſſe contendat: ſed immerito. Non minore celeritate *ariolarum* eriam ſupparatarum, utcumque glutinoſa ſit materie, à cute ad viſcera, à viſceribus ad cutem rapitur. Largiſſimam alii toſieque, quoties in acutiſſimā *pleuritide*, repetitam venæ ſectiōnem ut *epiſpalticis* antecellentem prædicabant. Sic ſe proculdubio gerent vehementis, quæ ta-

men vel nulla, vel à vulgaribus longè dissimilis est, inflammationis imagine delusi. Quorum enim *arthritis* introvertit *symptomata* legitimè inflammationi referrentur? An id sapientius tussis, sicca, crebra, anhelæ, suffocatio pectoris, an vomitus ad recrementorum uique rejectionem violentus? An immo detestabilissimè profluens aut strictissima alvus, an singultus, *syncope*, pulsus intermitiens, extremorum frigus? Hæc omnia, cum præsertim nec ardorem internum, nec calorem cutis, nec sitim, nec linguæ siccitatem aut nigritiem comites habeant, anne aliud redolent quam ingentem membranarum nervorumque irritationem? Cujus præsentiam, tot signorum defectu, vel solus argueret, non, ut in inflammatione, pulsans aut *pudlorius*, sed angens & *spasmodes*, de quo ægri conqueuntur, dolor. Quo minor denique *phlogosim* inculcantium opinionioni fides, nostræ major accedat, non omittendum est quod inflammatio sæpe, gangrænâ aut suppuratione, morbus verò articularis earum neutrà unquam terminetur. Nec, si quod aliquando viscus humore *arthritis* vitiatum purulentâ *cachexiâ* dissolvatur, id nostræ assertioni contradicit. Hujusmodi suppuratio, quæ non nisi plurius mensium opus est, ex excolione verius quam ex inflammatione proficiscitur. Omnes revera, de quibus agimus, morbi non rubræ sanguinis parti suis in valis impeditæ, sed sero crasso, uti diximus, & acri ascribendi sunt. Hanc tamen morbi fomitem, ut ut tenacem, iteratâ venæ sectione tandem educi posse non omnino diffitebimur, sed quam lentè, quam difficilè, quam magno virium dispendio! Ab *epispasticis* subita, facilis sine ullâ vitium jacturâ, liberatio. In his experiendis leve profectò est, paucarumque horarum tentamen, quod si spem fecerit, quid obicit quominus curationem deinceps venæ sectione aggrediare? Absit eos improbemus qui venæ sectionis usum ita moderantur, ut non tantam materiam è corpore extrahat, quam ad eam, in qua ronditur vena, partem adducat. Absit ut & eos damnemus qui, eodem consilio, calidæ balneum, frictions, ligaturas pedibus manibusve admovent. Sed ea, licet aliquando successu non carcant, *epispasticis* longè inferiora censemus. Illis quippe sanguis maximè, quem invitari non opus est, invitat. His serum præcipuè, quod morbi causa est, revellitur. Hæc porro alliciendi seræ *epispastres* adeò propria est virtus, ut languincis affectibus pessimè, ferolis optimè succedant. Sic dum vera *pleuritis* aut *inflammatoria phrenitis* laborantibus exitio forent, comate pituitoso, vel pulmonum *catarrho* tentatis saluti futura sunt. Potenter etiam à pectore aut abdomine ad artus, valentioribus purgantibus, vomitoriis præcipuè, excussam *arthritis* non negabimus. Sed iis non nisi consideratissimè & rarò utendum, ne, si optato, quod sæpe evenit, exitu eaverint, *spasmodicam* membranarum nervorumque, quam *narcocticis* cardiacisque rebus placaveris, irritationem intendant. At eam ab ipsâ, quorum virtutem extollimus, *epispasticis*, irritationem non mediocriter provocari fortè inquires. Esto: fed in eo tantum, qui ipsorum actioni subijcitur, articulo. Inde profectò est quod crispati convulsive visceris sequatur relaxatio, quæ eò feliciter obtinget, quò articulus acerbior *spasmo* vellicabitur. Oritur enim verò *spasmus* ab immoderato spiritalium animalium influxu. Hi porro quando uberius in unam partem irruunt, tantò parcius in cæteras deferuntur. Jam liquet ex omnibus quæ ad *versus arthritis* anomalias usurari solent remediis, alia, si tamen *epispastica* exceperis, minùs virium, alia nimis periculi habere.

Ergo optima *Arthritis* devitæ *Epispastica*.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Michaël-Josephus Majault.

M. Antonius Ferrein, à Regiâ Scientiarum Academiâ.

M. Bartholomæus Murry, Chirurgiæ Professor designatus.

M. Carolus Payen, Chirurgiæ Gallico Idiomate Professor.

M. Tuffan - Gilbertus Boulard.

M. Gaspardus Cochon du Vig, in Arce Mariimâ Ruspiformis Anatomes & Chirurgiæ Professor.

M. Henricus Besnier, Pharmacia Professor.

M. Joannes Bessè, Detariae Hispaniarum Regine à Consiliis & Medicus Primarius.

M. Antonius de Jussieu, Regi à Secretis, Regiæ Scientiarum Academiæ, Regionumque Societatum Angliæ & Prussie Socius. Botanices in Horto Regio Parisiensis Professor ac Demonstrator.

Proponerebat Parisiis PETRUS LALOUETTE, Parisinus, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1741, à sextâ ad meridiem.